

Barbara Kamińska-Czubała

Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie

Edukacja międzykulturowa w warunkach kultury globalnej. Od rozważań definicyjnych do praktycznych zastosowań. Sprawozdanie z XI Międzynarodowej Konferencji Naukowej z cyklu „Edukacja XXI wieku”, Zakopane 23–25 października 2013 r.

Wielokulturowość, jak podkreślali organizatorzy konferencji, pracownicy Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa z Poznania, to zjawisko nieodłącznie związane z funkcjonowaniem struktur społecznych, które staje się dziś, w warunkach globalizacji, zagadnieniem wymagającym pogłębionej refleksji. Podejmując zagadnienie edukacji międzykulturowej, starano się wyjść naprzeciw zapotrzebowaniu na nowoczesną, podążającą za zmianą społeczną, edukacją. Do udziału w konferencji zaproszono teoretyków i praktyków, przedstawicieli świata nauki, edukacji, gospodarki, polityki, administracji państwowej i samorządowej, osoby pracujące w sektorze NGO. Konferencja stała się przestrzenią do wymiany poglądów i doświadczeń wszystkich, którzy dostrzegają znaczenie rozważań na temat wielokulturowości – także w kontekście niezbędnych przekształceń praktyki edukacyjnej.

Zakres tematyczny konferencji obejmował między innymi takie zagadnienia, jak: podstawy teoretyczne i metodologiczne aspekty badań nad zagadnieniami edukacji międzykulturowej; metodologia badań nad teleologią edukacji międzykulturowej; edukacja międzykulturowa a edukacja wielokulturowa – od rozważań definicyjnych do praktycznych zastosowań; strategia i metody edukacji międzykulturowej; media w procesie edukacji międzykulturowej – szanse i zagrożenia; edukacja międzykulturowa a problemy międzynarodowe; edukacja międzykulturowa w odpowiedzi na wybrane zjawiska społeczne we współczesnym świecie; edukacja międzykulturowa a mniejszości narodo-

we, etniczne, wyznaniowe; edukacja międzykulturowa a subkultury; edukacja międzykulturowa a procesy stygmatyzacji i wykluczenia społecznego; edukacja międzykulturowa wobec orientacji konsumpcyjnej i zjawiska płynnej tożsamości; edukacja międzykulturowa jako podstawa mediacji w konfliktach międzynarodowych; edukacja międzykulturowa a przemoc symboliczna.

Sekcję problemową nr 3 poświęconą zagadnieniom mediów w procesie edukacji międzykulturowej w dniu 24 października 2013 prowadziła prof. UP dr hab. Hanna Batorowska w zastępstwie dr Jolanty Kędzior i dr Elżbiety Frołowicz. Zapoczątkowało ją wystąpienie przewodniczącej sekcji na temat *Znaczenia kultury informacyjnej w edukacji międzykulturowej*. Było ono refleksją na temat postrzegania kultury informacyjnej człowieka w kontekście problemów edukacji międzykulturowej. Prelegentka podkreśliła, że w globalnym społeczeństwie informacyjnym kompetencje międzykulturowe i informacyjne są kluczowymi dla każdego człowieka. Ponieważ pojęcie *międzykulturowości* rozpatrywane jest przez badaczy także w kontekście zjawiska mobilności osób aktywnych zawodowo i podejmowania przez nich pracy w innych krajach, dlatego w wystąpieniu zwrócono uwagę na wpływ kultury organizacyjnej firmy na prawidłowe kierowanie zespołem wielokulturowym oraz wspomaganie procesu kształtowania jego kultury informacyjnej. Podsumowując, referentka wskazała na znaczenie kultury informacyjnej w edukacji międzykulturowej, wymieniając czynniki związane z kulturą informacyjną i odnoszące się do problemów wielokulturowości. Wystąpienie swoje zakończyła stwierdzeniem, że bez względu na podziały, wielokulturowe społeczeństwo informacyjne potrzebuje obywateli charakteryzujących się wysokim poziomem kultury informacyjnej, czyli potrafiących racjonalnie korzystać z informacji, wykorzystywać je do rozwiązywania problemów, podejmowania decyzji, budowania wiedzy, mających świadomość, że uzyskane dzięki nim wyniki służą nie tylko celom osobistym, lecz mogą być uznane za dobro dla innych.

Kontynuacją rozważań związanych ze zjawiskiem wielokulturowości w edukacji było wystąpienie dr Barbary Kamińskiej-Czubały z IINIB UP w Krakowie na temat *Wykorzystania kolekcji bibliotek cyfrowych w edukacji międzykulturowej*. W referacie został podjęty problem wykorzystywania dokumentów digitalizowanych w wielu krajowych projektach w celach społecznie użytecznych. Takim celem jest ułatwienie dostępu do źródeł pomocnych polskim emigrantom w adaptacji w nowym środowisku kulturalnym i rozwiązywaniu problemów związanych z tożsamością kulturową rodziny, ułatwienie prowadzenia edukacji w oparciu o cyfrowe źródła, zmierzającej do rozwijania postaw tolerancji i poszanowania dla odmienności kulturowej. Zaproponowano utworzenie dedykowanych kolekcji cyfrowych oraz wskazano wybrane formy ich wykorzystywania w kształceniu na różnych poziomach – podstawowym, średnim i akademickim. Wystąpienie służyło propagowaniu tezy głoszącej, że biblioteki cyfrowe to nie tylko narzędzie do udostępniania skarbów narodowej

przeszłości, ale również niedoceniane w należyтым stopniu narzędzie propagowania postaw i wzorów myślenia i działania niezbędnych do budowania europejskiej przeszłości.

Dużym zainteresowaniem cieszyło się także wystąpienie mgr Doroty Bełtkiewicz z UP w Krakowie poświęcone *Potrzebie tolerancji w środowiskach multikulturowych poprzez zastosowanie bajkoterapii jako metody wspierającej*. Natomiast mgr Agata Marzec z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II podzieliła się swoimi spostrzeżeniami dydaktycznymi w pracy ze studentami podczas prezentacji referatu w języku angielskim pt. *English classes as the melting pot of both language and multiculturalism? Defining the connection between learning a foreign language and acquiring knowledge about other cultures: evidence from First Year English Philology Students*.

Na zakończenie prof. Politechniki Częstochowskiej — dr hab. inż. Sławomir Iskierka zabrał głos na temat zadań współczesnej edukacji w dobie dynamicznego rozwoju cyberprzestrzeni.

W sekcji tej przewidziane były również bardzo interesujące wystąpienia, np. na temat wielokulturowość wczesnej edukacji medialnej w dobie globalizacji; dolnośląskich mediów, a edukacji międzykulturowej; rzeczywistości edukacji e-learningowej na podstawie doświadczeń w realizacji programu „Informatyczne centra edukacyjno-oświatowe na wsi”; technologii mobilnych w edukacji — zastosowaniu telefonii komórkowej; modelu komunikacji interkulturowej E. Hoffmana; o różnicach międzykulturowych w wykorzystaniu mediów elektronicznych przez studentów; edukacji międzykulturowej w cyfrowej szkole i otwartych zasobów kultury itp.

Nie wszystkie wystąpienia zgłoszone w ramach sekcji nr 3 poświęconej mediom zostały zaprezentowane przez autorów w tym dniu. Do tradycji konferencji „Edukacja XXI wieku” należy bowiem wielka dowolność w kolejności wygłaszanych referatów i prezentowanie ich w ramach różnych sekcji problemowych. Praktyka ta ma także swoje dobre strony, gdyż w ramach sekcji spotykają się autorzy i uczestnicy konferencji, którzy faktycznie zainteresowani są omawianą problematyką, co owocuje konstruktywną dyskusją i satysfakcją z dzielenia się wiedzą.

Informacja o autorze:

dr Barbara Kamińska-Czubala — adiunkt w Katedrze Nauki o Informacji i Edukacji Informacyjnej w Instytucie Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, e-mail: b.czubala@gmail.com, tel. 12 662 61 77.

